

Sygn. akt II K 1099/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 sierpnia 2014r.

Sąd Rejonowy w Legionowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący : SSR Anna Zawadka

Protokolant : Zenon Aleksa

w obecności

Prokuratora Anny Krysińskiej

po rozpoznaniu dnia 30.06.2014r.,26.08.2014r.

sprawy **K. G.** , urodz. (...) w N.

syna : R. i T. z d. S.

oskarżonego o to, że: w okresie od dnia 18 listopada 2010 roku do dnia 17 września 2013 roku w L. woj. (...), uporczywie uchylał się od wykonania ciężącego na nim z mocy ustawy i orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie córki O. G. alimentów w kwocie po 400 zł miesięcznie , przez co naraził w/w pokrzywdzoną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ,

tj. o czyn z art. 209 § 1 k.k. ,

orzeka:

1. Oskarżonego K. G. w ramach zarzucanego mu czynu uznaje za winnego tego , że w okresie od 11 października 2011r. do 9 sierpnia 2012r. oraz od dnia 10 czerwca 2013r. do dnia 16 września 2013r. w L. woj. (...) , uporczywie uchylał się od wykonania ciężącego na nim z mocy ustawy i orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie córki O. G. alimentów w kwocie po 400 zł miesięcznie , przez co naraził w/w pokrzywdzoną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych czym wyczerpał znamiona występku określonego w art. 209 § 1 k.k. i za to podstawie art. 209 § 1 k.k. skazuje i wymierza mu karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności .
2. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. , art. 73 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres 3 (trzech) lat próby i oddaje oskarżonego pod dozór kuratora w okresie próby.
3. Na podstawie art. 72 § 1 pkt 3 k.k. zobowiązuje oskarżonego do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie córki O. G. .
4. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata E. K. kwotę 619,92 zł obejmującą wynagrodzenie za obronę z urzędu oraz podatek od towarów i usług.
5. Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych.

Sygn. akt II K 1099/13

UZASADNIENIE

Na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie Sąd ustalił następujący stan faktyczny : Wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa –Praga w Warszawie z dnia 31 sierpnia 2011r. w sprawie III C 1605/10 został orzeczony rozwód związku małżeńskiego zawartego pomiędzy K. G. a A. B. . Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnią córką stron O. G. Sąd powierzył obojgu rodzicom , ustalając , że miejscem zamieszkania małoletniej będzie miejsce zamieszkania matki dziecka . Kosztami utrzymania małoletniej O. G. obciążono oboje rodziców , ustalając udział ojca K. G. , w tych kosztach na kwotę 400 złotych miesięcznie , płatną do rąk matki dziecka A. G. do dnia 10-tego każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami w wypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat. Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2012r. Sąd Okręgowy Warszawa –Praga w Warszawie nadał klauzulę wykonalności prawomocnemu wyrokowi w zakresie punktu III wyroku.

K. G. od momentu wydania wyroku zapłacił alimenty tylko za jeden miesiąc w kwocie 400 zł w dwóch ratach po 200 zł . Do dnia 17.09.2013r. K. G. nie przekazywał córce żadnych prezentów i niełożył na jej utrzymanie pomimo , że podejmował prace dorywcze jako pracownik ogólnobudowlany zarabiając w tych okresach ok. 1200 zł (k.44v). K. G. jest z zawodu obuwnikiem , ale nie pracuje w swoim zawodzie .

W okresie objętym zarzutem tj. w dniach 10.08.2012r. - 09.06.2013r. pozostawał zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w L. jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku . K. G. nadużywał alkoholu i podejmował tylko prace dorywcze . Dopiero w czerwcu 2013r. podjął pracę na umowę zlecenia w firmie P. P.H.U (...) –S. i rozpoczął wykonywanie prac budowlanych na terenie Niemiec . W dniu 17 września 2013r. K. G. przebywając w Polsce , kupił córce ubrania , zabawki , artykuły szkolne oraz kosmetyczne za łączną kwotę ok. 1200 zł .

W październiku 2013r. K. G. otrzymał wynagrodzenie w kwocie 1497,07 zł netto , które w całości zostało przelane przez pracodawcę na konto komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne na wniosek A. G. . Umowę zlecenia K. G. kontynuował do dnia 15.12.2013r. otrzymując kwotę 1422,31 zł tytułem wynagrodzenia , które w całości zostało przelane na konto komornika sądowego . K. G. w grudniu 2013r. zrezygnował z kontynuowania zlecenia i wrócił do Polski .

K. G. w okresie od 11 października 2011r. do 9 sierpnia 2012r. oraz od 10 czerwca 2013r. do 16 września 2013r. uchylał się od płacenia alimentów na rzecz córki O. G. . Z informacji ZUS wynika , że oskarżony podlegał ubezpieczeniu z tytułu umowy zlecenia od 10.06.2013r. , a w sierpniu 2013r. podstawa wymiaru ubezpieczenia wyniosła 3713,00 zł brutto .

A. G. jest zatrudniona w (...) Oddział w L. i w okresie objętym zarzutem zarabiała ok. 1500 zł miesięcznie. Mieszkała wspólnie z rodzicami , którzy pomagali jej w pokryciu kosztów utrzymania płacąc za czynsz , opłacając rachunki za gaz , prąd i wodę. A. G. nie korzystała z żadnej formy pomocy społecznej , ale finansowo pomagał jej brat C. B. , który pracuje w Wielkiej Brytanii i przysyłał pieniądze na jej konto. W dniu 4 czerwca 2013r. A. G. miała wykonany przeszczep nerki i po operacji musiała ponosić koszty związane z zakupem lekarstw ok. 400 zł miesięcznie. Córka stron O. G. uczęszczała do trzeciej klasy szkoły podstawowej . Koszty zakupu podręczników , artykułów szkolnych oraz utrzymania dziecka w całości spoczęły na matce . Niepłacenie alimentów przez K. G. naraziło jego córkę na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych .

K. G. od dnia 31 marca 2014r. odbywa karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną za przestępstwo z art. 178a § 4 k.k. Koniec kary przypada na dzień 29.09.2015r. K. G. nie jest zatrudniony w zakładzie karnym i nie uzyskuje żadnego dochodu . Nie posiada też żadnych środków w depozycie zakładu karnego .

W toku postępowania egzekucyjnego alimenty zaległe na rzecz wierzyciela tj. A. G. na dzień 09.10.2013r. wynosiły 10.000,00 zł bez odsetek .

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o :

- wyjaśnienia oskarżonego K. G. (k.44-45,106-107)

- zeznania świadków : A. G. (k.15-16,32v,50-51,108-109) , J. B. (k.19-20,109) , T. G. (k.37-38,109-110)

- dokumenty w postaci pisma z (...) (k.6,9), pisma z PUP (k.7-8), odpisu orzeczeń (k.21-23), kserokopii faktur VAT (k.24-25), zestawienie operacji bankowych (k.33-34), kserokopie paragonów fiskalnych (k.52), potwierdzenie przelewów (k.104), zaświadczenie z ZK W. B. (k.105), bankowy dowód wpłaty (k.136), kserokopia akt komorniczych KMP 10/2013 (k.118-130).

Oskarżony K. G. w toku postępowania przygotowawczego nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i wyjaśnił, że po wyroku rozwodowym zapłacił byłej żonie alimenty dwukrotnie, raz w kwocie 250 zł, a drugi raz w kwocie 400 zł. Posiadał na to stosowne potwierdzenia, ale nie jest pewny czy nimi jeszcze dysponuje. Przekazywał jej też pieniądze na które nie brał od niej potwierdzenia. Pomimo tego, że nie płacił byłej żonie alimentów to utrzymywał cały czas kontakt z córką i dawał jej drobne prezenty. Nie płacił alimentów bo nie miał żadnego źródła utrzymania, ale w protokole przesłuchania określił wysokość miesięcznych zarobków na kwotę 1200 zł (k.44v). Dopiero od trzech miesięcy podjął pracę wykonując zlecenia ogólnobudowlane na terenie Niemiec. Pomimo podjęcia pracy nadal nie płacił alimentów ze względu na konieczność spłaty długów. Kiedy przyjechał do Polski zabrał córkę na zakupy i kupił jej różne rzeczy za kwotę ok. 2000 zł, a ponadto przekazał jej kwotę 300 zł na dentystę. Przebywając w Niemczech dzwonił do byłej żony aby podała mu numer konta bo chciał jej przelać pieniądze, ale ona nie zgodziła się żądając wpłaty do rąk własnych. Na rozprawie oskarżony częściowo przyznał się do winy tzn., że nie płacił alimentów bo nie miał pieniędzy. Przyznał jednak, że przed wyjazdem w celach zarobkowych do Niemiec pracował w Polsce dorywczo remontując mieszkania i uzyskiwał różny dochód. Przekazywał byłej żonie pieniądze, ale nie ma na to żadnych potwierdzeń. Podczas spotkań z córką kupował jej prezenty. Na terenie Niemiec pracował przez 3-4 miesiące wykonując prace ogólnobudowlane i zarabiał ok. 1600 zł. Firma przelewała jego pieniądze na konto kolegi bo obawiał się, że komornik mu wszystko zabierze.

Dokonując analizy materiału dowodowego zebranego w sprawie Sąd zważył co następuje: wyjaśnienia oskarżonego w zakresie w jakim nie przyznał się do winy należy uznać za niewiarygodne albowiem świadkowie A. G. i J. B. zaprzeczyły aby oskarżony przekazywał pieniądze na poczet alimentów bez pokwitowania oraz aby kupował córce prezenty oprócz jednej sytuacji, która nastąpiła w dniu 17.09.2013r. Świadek A. G. potwierdziła jedynie otrzymanie jednomiesięcznej kwoty alimentów w dwóch ratach po 200 zł bezpośrednio po rozwodzie dlatego w ocenie Sądu należy ograniczyć czasokres objęty zarzutem opierając się na dacie prawomocnego wyroku rozwodowego zasądzającego alimenty w kwocie po 400 zł miesięcznie. Mając na uwadze, iż oskarżony uiszczył jedną wpłatę alimentacyjną za miesiąc wrzesień 2011r. należy ustalić początek okresu niealimentacji na dzień 11 października 2011r. albowiem kolejną wpłatę tytułem alimentów oskarżony powinien był uiszczyć do dnia 10 października 2011r. Sąd nie uznał za wiarygodne wyjaśnień oskarżonego odnośnie braku możliwości zarobkowych i niemożności regulowania alimentów w okresach od 11.10.2011r. do 09.08.2012r. oraz od 10.06.2013r. do 16.09.2013r. albowiem oskarżony pracował wówczas dorywczo, a zarobione pieniądze jak wynika nawet z zeznań jego matki przeznaczał na własne potrzeby w tym na zakup alkoholu. Ponadto jak potwierdza informacja z ZUS (k.118) oraz pisma pracodawcy (k.121,129) oskarżony K. G. pracował na terenie Niemiec przez okres od 10 czerwca 2013r. do 15.12.2013r. czyli przez pół roku, a nie jak twierdził przez 3-4 miesiące i zarobione pieniądze przeznaczył na własne potrzeby do momentu skutecznego zajęcia wynagrodzenia przez Komornika. Pracodawca przelał na konto komornika dwie wpłaty w listopadzie 2013r. kwotę 1497,07 zł (k.136) i w grudniu 2013r. kwotę 1422,31 zł (k.104). Z pisma wystawionego przez pracodawcę wynika, że w związku z tym potrąceniami oskarżony nie był już zainteresowany kontynuowaniem zlecenia na terenie Niemiec.

W ocenie Sądu z okresu objętego zarzutem należy wyłączyć okres w którym oskarżony pozostawał zarejestrowany jako bezrobotny bez prawa do zasiłku tj. od 10.08.2012r. do 09.06.2013r. gdyż nie ma dowodów na potwierdzenie, iż w tym okresie oskarżony uzyskiwał stały miesięczny dochód z pracy dorywczej. Ponadto okres objęty zarzutem należy ograniczyć do dnia 16 września 2013r. gdyż w dniu 17 września 2013r. oskarżony dokonał zakupów na rzecz córki wydając na jej ubrania, zabawki, artykuły szkolne i kosmetyczne kwotę ok. 1200 zł co potwierdzają kserokopie paragonów na kwotę 752,33 zł (k.52) oraz zeznania świadka J. B. (k.109). Wbrew twierdzeniom oskarżonego nie ma żadnego dowodu potwierdzającego wydanie na prezenty dla córki kwoty 2000 zł. Brak również dowodów potwierdzających, że oskarżony przekazywał byłej żonie pieniądze bez pokwitowania na rzecz zaległych alimentów.

Nie ma również dowodów na potwierdzenie tego, iż przed dniem 17 września 2013r. oskarżony dokonywał na rzecz córki zakupów lub w inny sposób przyczyniał się do jej utrzymania.

W ocenie Sądu zeznań świadka A. G. nie cechuje chęć nadmiernego obciążenia oskarżonego pomimo, iż świadek jest zainteresowana wynikiem postępowania w tej sprawie. Świadek nie ukrywała bowiem faktu otrzymania od oskarżonego wpłaty kwoty 400 zł w dwóch ratach bezpośrednio po wyroku rozwodowym oraz potwierdziła, że we wrześniu 2013r. oskarżony zabrał córkę na zakupy i kupił jej różne rzeczy na łączną kwotę ok. 750 zł oraz przekazał kwotę 200 zł na leczenie stomatologiczne córki. Depozycje świadka odnośnie kwoty wydatkowanej rzeczywiście na zakupy dla dziecka znalazły potwierdzenie w kserokopii paragonów fiskalnych (k.52). Na rozprawie świadek A. G. przyznała, że na zakupy dla córki oskarżony wydał kwotę ok. 1200 zł. Odnośnie trudnej sytuacji materialnej, życiowej i zdrowotnej zeznania świadka zostały potwierdzone zeznaniami matki J. B. oraz dokumentami w postaci zestawienia operacji na rachunku bankowym A. G. (k33-34) i kopiami faktur za zakup leków po operacji przeszczepu nerki (k.24-25).

Z zestawienia operacji bankowych wynika, że dochód A. G. w lipcu 2013r. wynosił 1525,30 zł i była to kwota niewystarczająca na pokrycie wydatków skoro świadek w pierwszym tygodniu kolejnego miesiąca zrobiła debet na koncie na kwotę 230,71 zł pomimo, iż otrzymała przelew od brata w wysokości 650 zł.

Świadek J. B. teściowa oskarżonego opisała trudną sytuację materialną swojej córki i wnuczki oraz wpływ jaki miał na tą sytuację brak uiszczania alimentów przez oskarżonego. Świadek przyznała, że mieszkanie utrzymywane jest z emerytury męża, natomiast córka utrzymuje ze swojej pensji wnuczkę O.. Gdyby nie pomoc syna, który pracuje za granicą i przelewa pieniądze na konto siostry oraz przysyła prezenty O. to byłoby im bardzo ciężko zwłaszcza, że po przeszczepie nerki córka była na zwolnieniu lekarskim przez pół roku i otrzymywała 80 % wynagrodzenia. Córki nie stać na opłacenie dodatkowych zajęć dla dziecka. W zeznaniach świadka J. B. trudno doszukać się chęci celowego obciążania oskarżonego albowiem świadek nie ukrywała okoliczności korzystnych dla oskarżonego m.in. faktu zrobienia zakupów na kwotę 1200 zł czyli kwotę przewyższającą sumę kwot wynikającą z paragonów fiskalnych. Zeznania obu świadków są zgodne, spójne i wzajemnie się uzupełniają dlatego Sąd uznał je za w pełni wiarygodne.

Natomiast zeznania świadka T. G. należy ocenić z dużą dozą ostrożności gdyż jako matka oskarżonego świadek jest zainteresowana w korzystnym przedstawieniu zachowania syna. Świadek zeznała, że syn po rozwodzie miał depresję bo się załamał i nie pracował tzn. miał prace dorywcze budowlane, ale nie wie ile syn zarabiał. Świadek stwierdziła, że syn dawał pieniądze, kupił córce odzież i tornister wydając kwotę ponad 1000 zł. Przyznała jednak, że po rozwodzie pojawiły się u syna kłopoty alkoholowe i problemy ze znalezieniem pracy. Przyznała również, że syn dawał jej pieniądze aby opłaciła jego mieszkanie. W ocenie Sądu zeznania świadka cechuje wysoki poziom subiektywizmu i chęć przedstawienia syna w jak najlepszym świetle oraz usprawiedliwienia braku łożenia przez niego na poczet alimentów. Należy zauważyć, iż w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności oskarżony został zdiagnozowany jako osoba uzależniona od alkoholu i wyznaczono termin terapii antyalkoholowej w OT ZK K. na dzień 24.11.2014r. (k.89v). Powyższa opinia z zakładu karnego potwierdziła problem z uzależnieniem od alkoholu u oskarżonego.

Przestępstwo niealimentacji polega na uchylaniu się przez sprawcę od obowiązku łożenia na utrzymanie osoby najbliższej lub innych osób co do których obowiązek alimentacyjny wynika z ustawy lub został stwierdzony orzeczeniem sądowym. W istocie pojęcia „uchylania się” zawiera się stwierdzenie, że sprawca nie łoży na utrzymanie osoby uprawnionej mimo istnienia takich możliwości. Oskarżony kwestionuje uporczywość i złą wolę powołując się na swoje problemy finansowe w okresie objętym zarzutem i brak zatrudnienia. O uporczywości świadczy przede wszystkim długotrwałość niealimentacji oraz prezentowana przez sprawcę zła wola czyli niepodejmowanie pracy zarobkowej pomimo istniejących warunków, porzucenie pracy, zmiany miejsca pobytu w celu udaremnienia egzekucji alimentów. Przechodząc na grunt tej sprawy należy stwierdzić, że okres przypisany w zarzucie dotyczy ponad roku i w tym okresie oskarżony jak sam przyznał podejmował prace dorywcze w zakresie prac remontowych, a w dniu 10 czerwca 2013r. oskarżony podjął pracę za granicą na terenie Niemiec i zaczął uzyskiwać stały dochód w wysokości ok. 2700 zł netto (k.118, 121). Odnosząc się do możliwości zarobkowych oskarżonego należy zauważyć, że pomimo wykształcenia w zawodzie obuwnika podejmował prace ogólnobudowlane, które są w stanie przynieść

stały miesięczny dochód . Oceniając możliwości zarobkowe Sąd bierze pod uwagę nie tylko faktycznie uzyskiwane dochody , ale również zarobki i dochody , które zobowiązany mógłby uzyskać gdyby dochował należytej staranności i wykorzystał w pełni swoje umiejętności oraz wykształcenie . W ocenie Sądu wykorzystując swoją wiedzę i umiejętności zawodowe oskarżony mógłby uzyskać znacznie wyższe dochody od uzyskiwanych z prac dorywczych kwoty ok. 1200 zł o czym świadczy wysokość zarobków na terenie Niemiec . W ocenie Sądu zachowanie oskarżonego świadczy o jego negatywnym stosunku do obowiązku alimentacyjnego wobec córki , który sprawia , że mimo obiektywnej możliwości jego wykonania oskarżony obowiązku nie wypełnia uchylając się w sposób uporczywy od łożenia na utrzymanie córki . Swoim zachowaniem oskarżony naraża swoją córkę na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych co potwierdzają zeznania świadków A. G. i J. B. .

Fakt niepłacenia alimentów przez oskarżonego powoduje , że matce dziecka brakuje środków na opłacenie zajęć dodatkowych czy wyjazdów wakacyjnych córki . Sytuacja materialna matki i dziecka jest bardzo trudna gdyż są zmuszone korzystać z pomocy materialnej rodziców i brata A. G. .

Zdaniem Sądu w świetle zebranych dowodów nie budzi wątpliwości , że oskarżony K. G. w okresie od 11 października 2011r. do 9 sierpnia 2012r. oraz od dnia 10 czerwca 2013r. do dnia 16 września 2013r. uporczywie uchylał się od wykonania ciężącego na nim z mocy ustawy i orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie córki O. G. alimentów w kwocie 400 zł miesięcznie , przez co naraził w/w pokrzywdzoną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 209§ 1 k.k.

Wymierzając oskarżonemu karę za przypisane przestępstwo Sąd miał na uwadze jako okoliczność obciążającą wcześniejszą karalność za przestępstwa innego rodzaju (k.87) .

Sąd wymierzył oskarżonemu karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności uznając , iż jest to kara współmierna do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu , który jest znaczny z uwagi na skutki w postaci godzenia w pewność źródła utrzymania dziecka po rozwodzie rodziców . Jednocześnie Sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary pozbawienia wolności oskarżonemu na okres 3 (trzech) lat próby uznając , że ze względu na właściwości i warunki osobiste oskarżonego jest to wystarczające do osiągnięcia celów kary . W ocenie Sądu okres próby pozwoli na ewentualną weryfikację trafności przyjętej wobec oskarżonego pozytywnej prognozy kryminologicznej . Sąd oddał oskarżonego pod dozór kuratora mając na celu oddziaływanie indywidualno –prewencyjne oraz konieczność sprawowania bieżącej kontroli nad zachowaniem oskarżonego w okresie próby i realizacją obowiązku alimentacyjnego . Na podstawie art. 72 § 1 pkt 3 k.k. Sąd zobowiązał oskarżonego do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie córki O. G. .

Zdaniem Sądu tak wymierzona kara spełni pokładane w nich cele wychowawcze i zapobiegawcze w stosunku do oskarżonego , a w szczególności sprawi , że nie popełni ponownie przestępstwa niealimentacji .

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. Sąd zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych uznając , iż nie jest w stanie ich uiścić nawet w części z uwagi na odbywanie kary pozbawienia wolności i brak dochodów .